

BOKSLUT 2021

INNEHÅLL

Verksamhetsberättelse	3
Intäkts- och kostnadskalkyl.....	8
Balansräkning.....	9
Finansieringsanalys	11
Bilaga 2 till Statens Pensionsfonds bokslut: Utfallet av dispositionsplanen för fondens medel eller av budgeten som fastställts för fonden	13
Bilaga 5 till Statens Pensionsfonds bokslut: Avskrivningar av anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid. 16	
Bilaga 7 till Statens Pensionsfonds bokslut: Lån som beviljats ur fonden.....	17
Bilaga 8 till Statens Pensionsfonds bokslut: Värdepapper och placeringar i form av eget kapital.....	18
Bilaga 9 till Statens Pensionsfonds bokslut: Finansiella poster och skulder i balansräkningen	43
Bilaga 11 till Statens Pensionsfonds bokslut:	48
Fonderade medel i balansräkningen.....	48
Bilaga 12 till Statens Pensionsfonds bokslut:.....	48
Fonderade medel som inte ingår i balansräkningen.....	48
Bilaga 14 till Statens Pensionsfonds bokslut:.....	48
Maturitetsfördelning och duration avseende skulden	48
Bilaga 15 till Statens Pensionsfonds bokslut: Övriga kompletterande uppgifter som är nödvändiga för lämnande av riktiga och tillräckliga uppgifter	49
Riskhantering	49

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1.1.–31.12.2021

1. Verksamhetsberättelse

1.1 Ledningens översikt över verksamheten

Statens Pensionsfond (VER) har fått allt större betydelse när det gäller att balansera upp utgifterna i statens pensionssystem. Pensionsutgifterna i statens pensionssystem uppgick till drygt 4,8 miljarder euro år 2021. VER överför 40 procent av dessa utgifter till statsbudgeten och således var VER:s överföring till budgeten cirka 1,9 miljarder euro år 2021.

Det belopp som fonden överför till statsbudgeten varje år är klart högre än beloppet av de avgiftsintäkter som inflyter till VER. Budgetöverföringen kommer i framtiden att bli allt större i förhållande till avgiftsintäkterna, vilket dämpar fondens tillväxt. Finansministeriet har anhängiggjort en revidering av lagen om statens pensionsfond på basis av förslag framlagda av arbetsgruppen för revidering av lagstiftningen om statens pensionsfond 2019.

Statens pensionsfonds medel gav en utmärkt avkastning år 2021. Räntorna hölls fortsättningsvis på en historiskt låg nivå och den ekonomiska tillväxten stärktes under året. Alla huvudsakliga tillgångsklasser gav en positiv avkastning. I synnerhet de icke-likvida placeringarna och aktieplaceringarna gav utmärkt avkastning. Räntenivån steg något när ekonomin återhämtade sig och aktiemarknaden utvecklades stadigt i en positiv riktning under hela året, även om nedgångar tidvis förekom.

VER finns till för att skapa beredskap för betalningen av pensionsutgifter. Fonderingsmålet enligt lagen om statens pensionsfond, dvs. förhållandet mellan fondens medel och pensionsansvarsskulden, uppnåddes tack vare den goda avkastningen i slutet av året. Fonderingsgraden var vid årets slut 25,42 procent. Beloppet av statens pensionsansvar beräknas årligen på basis av situationen den 31 december.

Spridningen av coronaviruset kunde inte fås under kontroll internationellt, trots de nya vaccinerna som togs i bruk. Coronaviruset och dess nya mutationer störde samhällets återgång till det normala. Åtgärderna för att stöda staternas och centralbankernas ekonomi åstadkom dock en gynnsam ekonomi- och placeringssmiljö.

Ekonomin återhämtade sig från gropen som coronaviruset hade orsakat året innan. Återhämtningen av ekonomin och efterfrågan avslöjade flaskhalsar inom utbudet, vilket ledde till en allt kraftigare stigning av konsumentpriserna i takt med att efterfrågan ökade. Under årets senare hälft var inflationen och huruvida den var tillfällig eller bestående ett

centralt tema i den ekonomiska diskussionen. Penningpolitiken och förväntningarna på en gradvis åtstramning av den ledde till en liten höjning av räntenivån på marknaden i Europa och USA under året.

Vaccinationerna mot coronaviruset var i bruk våren 2021. Vid slutet av året hade redan den tredje vaccindosen getts i många västländer. I utvecklingsländerna har dock vaccinationstäckningen förblivit mycket låg. I slutet av året orsakade den så kallade omikronmutationen en omfattande virusvåg i många länder på grund av den höga smittsamheten.

Under året gav många andra teman upphov till tillfälliga fluktuationer på marknaden. Den ekonomiska tillväxten i Kina har uppvisat en nedåtgående trend och under året var fastighetssektorn och finansieringsproblemen bland aktörerna inom sektorn ett aktuellt ämne. Delvis på grund av detta var tillväxtmarknadernas avkastning lägre än väntat. Vid årets slut hade ett spant geopolitiskt läge med anknäring till Ukraina uppstått mellan Ryssland och Nato.

Diskussionen om Finlands pensionssystem fortsatte på olika sätt under året. En internationell sakkunnig gav sin egen utomstående bedömning av pensionssystemet. Finlands pensionssystem fick ett gott allmänt vitsord, men det finns områden av systemet som borde vidareutvecklas.

Avkastningen på Statens Pensionsfonds placeringar till marknadsvärde för 2021 var 14,6 procent. Den reala avkastningen var 10,8 procent. Vid VER fäster man ändå störst vikt vid avkastningar på längre sikt. Även vid finansministeriet följer man särskilt noggrant avkastningen på längre sikt, och som konkret mätinstrument använder man den rullande 10-årsavkastningen. Medelvärdet av den årliga avkastningen under 2012-2021 var nominellt sett 7,1 och reellt sett 5,9 procent.

VER:s stora tillgångsklasser, likvida ränteplaceringar och noterade aktier, gav vardera en positiv avkastning år 2021. Avkastningen på likvida ränteplaceringar var 0,7 procent och avkastningen på noterade aktieplaceringar 24,2 procent.

VER:s placeringsportfölj hade i slutet av 2021 ett marknadsvärde på 23,6 miljarder euro (21,0 miljarder år 2020). Placeringarna bestod till 37,9 procent av ränteplaceringar, till 52,3 procent av aktieplaceringar och till 10,9 procent av övriga placeringar. Inverkan av derivat var 1,1 procent.

Enligt det långsiktiga avkastningsmål som finansministeriet satt upp för VER ska fonden på lång sikt ge en större avkastning än kostnaden för statens skuld. Under de tio senaste åren har VER:s avkastning i genomsnitt varit 5,8 procentenheter högre än medelkostnaden för statsskulden. Under den tid verksamheten har bedrivits i sin nuvarande form från år 2001 har avkastningen på VER:s placeringar till marknadsvärde varit cirka 10 miljarder euro större än medelkostnaden för den motsvarande statsskulden under samma tid.

Enligt det operativa resultatmål som fastställts av finansministeriet ska den riskkorrigerade avkastningen av VER:s placeringsverksamhet överstiga avkastningen av det jämförelseindex som anges i fondens placeringsplan. År 2021 var det s.k. Sharpe-talet som anger den riskkorrigerade avkastningen av VER:s totala portfölj 3,07 (jämförelseindex 2,38).

Beloppet av influtna pensionsavgifter och därmed jämförbara inkomster uppgick under räkenskapsperioden till sammanlagt 1 549,9 (1 508,7) miljarder euro. Då man avdrar överföringen till statsbudgeten, 1 941,0 (1 931,5) miljarder euro, från detta blir VER:s nettoavgiftsintäkter -391,1 (-422,8) miljarder euro. Dessutom betalade VER 15,5 (15,9) miljarder euro till Keva i så kallade omkostnader för verkställandet av statens pensionssystem.

Verksamhetskostnaderna uppgick år 2021 till 7,4 (7,4) miljarder euro, dvs. 0,03 procent av det genomsnittliga kapitalet under året. VER hade i genomsnitt 27 anställda under år 2021. VER satsar på personalens yrkeskunnighet och erbjuder goda möjligheter att utveckla yrkeskunnigheten, vilket är viktigt med tanke på både målet att uppnå goda placeringsintäkter och riskhanteringen.

Enligt lagen om statens pensionsfond (2006/1297) är fonderingsmålet för statens pensionssystem 25 procent. Arbetsgruppen vid finansministeriet som utvärderat revideringen av lagstiftningen om Statens Pensionsfond föreslog i en promemoria (2019:68) som färdigställdes den 31 december 2019 att VER:s överföring till statsbudgeten ska utökas samt att nya bestämmelser om överföringen till statsbudgeten ska tas in i lagen för den tid som följer efter att den i lagen angivna fonderingsgraden på 25 procent har uppfyllts. Finansministeriet har främjat lagstiftningsprojektet under år 2021 och regeringen gav sin proposition till riksdagen i början av februari 2022.

Statens Pensionsfonds måluppställning på lång sikt har preciserats i fondens strategi, som godkändes år 2016. I sin strävan efter en tillräcklig långsiktig avkastning godkänner VER en kortsiktig placeringsrisk. VER bibehåller dock den breda spridningen i portföljen och kontrollerar dessutom marknadsriskerna aktivt med hjälp av såväl kontantinstrument som derivat. Statens pensionsfonds styrelse uppdaterar sina långsiktiga mål efter den revidering av lagen om statens pensionsfond som nu är under beredning.

Principer för ansvarsfull placering, som godkänns av VER:s styrelse, uppdaterades hösten 2021. ESG-kriterierna, som gäller placeringsobjektens miljö, samhällsansvar och god förvaltningsmed, utgör en väsentlig del av VER:s bedömning av de långsiktiga riskerna och möjligheterna. Principerna för ansvarsfull placering omfattar alla tillgångsklasser och tillämpningen av principerna varierar beroende på tillgångsklassen och placeringsstället. I principerna för ansvarsfull placering definieras bland annat de sektorer i vilka VER inte placerar, liksom sektorer som är föremål för särskild ESG-uppföljning. VER följer också årligen upp att bolagen

i VER:s placeringsportfölj följer de internationella normerna. VER anlitar en utomstående tjänsteleverantör för uppföljningen av normerna.

VER har varit undertecknare av UN Principles for Responsible Investment (PRI) sedan 2011.

1.2 Statens Pensionsfond (VER) och dess förvaltning

Statens Pensionsfond (VER), som inrättades 1990, är en fond som står utanför statsbudgeten. Med hjälp av VER förbereder sig staten på finansieringen av framtida pensioner och strävar efter att jämna ut pensionsutgifterna under olika år. VER är en buffertfond. Fondens medel används inte direkt till att betala ut pensioner, utan alla pensioner inom statens pensionssystem betalas ur de anslag som reserverats i statsbudgeten. Från Statens Pensionsfond överförs årligen till statsbudgeten ett belopp som utgör 40 procent av statens årliga pensionsutgift.

VER är en placeringsorganisation som har till uppgift att förvalta de medel som anförtros denna. VER har utlokaliserat stödfunktioner såsom kalkyleringen av risker och avkastning samt bokföringen av placeringsverksamheten (OP Kapitalförvaltning Ab), uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen (Palkeet) samt dataadministrationen (Statens center för informations- och kommunikationsteknik). Tjänsterna för förvaring och clearing av VER:s värdepapper produceras av J.P. Morgan.

Sedan 2013 har uppgifterna i anslutning till insamlingen och indrivningen av statliga arbetsgivares pensionsavgifter skötts av Keva på det sätt som fastställs i lag. Keva sköter också bokföringen av pensionsavgiftsintäkterna, som i Palkeet slås samman med VER:s övriga bokföring. Kevas aktuariefunktion räknar ut statens pensionsansvar, som presenteras i noterna till VER:s bokslut.

1.2.1 FINANSMINISTERIETS STYRNING OCH TILLSYN

Enligt lagen om statens pensionsfond ansvarar finansministeriet för den allmänna styrningen och tillsynen över fonden, och ministeriet har rätt att utfärda allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, fondens ekonomiadministration och fondens placeringsverksamhet. Enligt den gällande föreskriften (3.3.2016) ska minst 35 procent av VER:s placeringar vara ränteplaceringar, medan aktieplaceringarna får uppgå till högst 55 procent och kategorin övriga placeringar till högst 12 procent av portföljens värde. Fastighetsplaceringarna ska göras som fondplaceringar eller motsvarande indirekta placeringar.

1.2.2 STYRELSEN

Finansministeriet utser VER:s styrelse, som ansvarar för fonden. Styrelsens mandatperiod är tre år. Fram till slutet av februari 2021 var politices doktor Jukka Pekkarinen styrelseordförande. Posten som vice ordförande innehades av biträdande direktör Anu Sammallahti (Statskontoret). De övriga styrelseledamöterna bestod av filosofie kandidat Juha Kotajoki, direktör Niko Simola (Fackförbundet Pro rf), finansråd Marja Paavonen (finansministeriet), rektor, chef för verksamhetsområdet för

utbildning och gemensamma tjänster Anne Karjalainen (Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf) samt verksamhetsledare Maria Löfgren (Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf). Från och med den 1 mars 2021 var politices doktor Jukka Pekkarinen ordförande och posten som vice ordförande innehades av biträdande direktör Anu Sammallahti (Statskontoret). De övriga ledamöterna bestod av budgetråd Annika Klimenko (finansministeriet), finansråd Markku Puumalainen (finansministeriet), verksamhetsledare Maria Löfgren (Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf), rådgivare till ledningen Keijo Karhumaa (Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf) samt ekonomi- och förvaltningsdirektör Jani Salenius (Fackförbundet Pro rf). Som styrelsens sekreterare fungerade Tiina Tarma, direktör för juridiska ärenden. Styrelsen sammanträdde nio gånger år 2021.

1.2.3 PLACERINGSDELEGATIONEN

Placeringsdelegationen, som utses av VER:s styrelse, har till uppgift att utvärdera VER:s placeringsplan och placeringsverksamhetens utfall samt att ge ett utlåtande om dem till VER:s styrelse.

Placeringsdelegationen består av sakkunniga inom investeringsbranschen och ekonomiska experter. Fram till den 30 september 2021 var ordförande för placeringsdelegationen verkställande direktör Jussi Laitinen och viceordförandeposten innehades av senior advisor Erik Valtonen. De övriga medlemmarna bestod av strateg Kirsi Martin, placeringsdirektör Ira van Gilse van der Pals och nationalekonom Roger Wessman. VER:s styrelse inrättade en placeringsdelegation för perioden 1.10.2021-30.9.2024, och enligt detta var delegationens ordförande från och med den 1 oktober 2021 verkställande direktör Jussi Laitinen och vice ordförande professor Matti Suominen. De övriga medlemmarna bestod av strateg Kirsi Martin, professor Niku Määttänen, placeringsdirektör Ira van Gilse van der Pals och nationalekonom Roger Wessman.

1.2.4 REVISORER

Finansministeriet tillsätter årligen revisorer för VER. År 2021 var dessa CGR Petri Kettunen och GR, OFGR Tuomas Koskiniemi från revisionssamfundet KPMG Oy.

1.3 Placeringsverksamhet

Enligt lag är det viktigt att man i placeringsverksamheten ser till att placeringarna är trygga, ger avkastning och kan omvandlas till pengar samt att de är diversifierade. Placeringsverksamheten utgår från de preciserade målen i den strategi som VER:s styrelse godkände i juni 2016. Grundallokeringen för placeringsportföljen fastställs i den årliga placeringsplanen. Grundallokeringen ska enligt de uppställda modellerna uppfylla de långsiktiga mål som satts upp för VER.

VER:s placeringsportfölj hade i slutet av 2021 ett marknadsvärde på 23,6 (21,0) miljarder euro. Vid utgången av året bestod 37,9 (36,2) procent av portföljen av ränteplaceringar, 49,5 (52,4) procent av aktieplaceringar och 11,4 (10,9) procent av övriga placeringar. Derivatens inverkan på allokeringen i portföljen var 1,1 (0,4) procent.

Avkastningen av placeringsportföljen var 14,6 (4,0) procent till verkligt värde under 2021. Avkastningen har beräknats som kapitalviktad avkastning enligt rekommendationerna av FI:s och TELA:s rapporteringsgrupp för placeringar. Från avkastningen har man avdragit kostnaderna för placeringsverksamheten, som uppgick till 7,4 (7,4) miljoner euro år 2021. Den effektiva genomsnittliga kostnaden för statsskulden var 0,4 (0,7) procent under rapporteringsåret. Nettointäkterna av placeringsverksamheten till verkligt värde var 3 043,8 (818,8) miljoner euro.

VER:s årliga placeringsplan och allokeringssvikterna som presenteras i planen utgör det viktigaste aktiva beslutet i placeringsverksamheten. Allokeringen har viktats på ett sätt som har bedömts vara lämpligt för VER i egenskap av finländsk placerare och placerare i euroområdet. De årliga förändringarna i allokeringssvikterna har vid sidan av de långsiktiga strategiska linjedragningarna också anknytning till aktivt beaktande av marknadsläget.

VER följer placeringsportföljens totala avkastning i proportion till risken (Sharpe-talet) i en granskning på lång sikt i förhållande till jämförelseindex. År 2021 var Sharpe-talet för placeringsportföljen (exklusive icke-likvida placeringar) 2,30 (jämförelseindex 2,06), volatiliteten 5,9 (jämförelseindex 6,0) procent och beta 0,9. I en femårsjämförelse har Sharpe-talet för VER:s hela portfölj överstigit jämförelseindexets Sharpe-tal, som är baserat på allokeringssvikterna i placeringsplanen, med 0,07 enheter och i en tioårsjämförelse med 0,07 enheter 0,07. Den annualiserade överavkastningen jämfört med allokeringssvikterna som presenteras i placeringsplanen har i en femårsgranskning varit 0,0 procentenheter och i en tioårsgranskning -0,1 procentenheter. I en femårsgranskning har VER:s avkastning överstigit den effektiva räntekostnaden för statsskulden med 6,0 procentenheter och i en tioårsgranskning med 5,8 procentenheter. I jämförelsen bör man beakta att dessa siffror inte är helt jämförbara på grund av inverkan av beräkningstekniska faktorer.

VER:s placeringsdelegation konstaterade i sitt utlåtande att huvuddiktlinjerna i placeringsplanen för år 2021 har iakttagits och att den realiserade allokeringen i portföljen har varit nära grundallokeringen och huvudsakligen i linje med jämförelseindexen med avseende på risken. År 2021 var ett bra placeringsår på marknaden i allmänhet när det gäller risktillgångar, men ett dåligt ränteplaceringsår. Det föregående årets rekordstora finans- och penningpolitiska stimulansåtgärder ledde till en stark ekonomisk tillväxt nästan överallt i världen. Företagens resultat stärktes under året och på aktiemarknaden steg företagens värderingsnivåer mycket högt. Å andra sidan tog inflationen fart, vilket oroade ränteplaceringarna. De allt högre ränteförväntningarna ledde till en svagare värdeutveckling för ränteplaceringarna. Även de ökade politiska konflikterna i Ukraina lade sordin på stämningen i slutet av året, vilket kan leda till försiktigare placeringsprognoser för år 2022.

Enligt placeringsdelegationen åstadkom VER år 2021 ett utmärkt placeringsresultat. Portföljens kumulativa avkastning under både de fem senaste och de tio senaste åren överstiger alltså klart den effektiva genomsnittskostnaden för statens skuld.

1.3.1 RÄNTEPLACERINGAR

1.3.1.1 LIKVIDA RÄNTEPLACERINGAR

De likvida ränteplaceringarna gav 2021 en avkastning på 0,7 (2,1) procent och deras riskkorrigerade marknadsvärde uppgick i slutet av året till 8,3 (7,1) miljarder euro. Ränteportföljens duration var hela året lägre än den neutrala durationen, och placeringarna i statslån var underviktade.

Händelserna år 2021 dominerades av coronaviruset, den tilltagande inflationen samt förväntningarna på och delvis också centralbankernas åtgärder för en stegvis skärpning av penningpolitiken mot en mer normal nivå.

Centralbanken i USA, FED, höjde under året sina tillväxt- och inflationsprognoser avsevärt samt förbättrade sin bedömning av den kommande utvecklingen på arbetsmarknaden. Som en följd av detta tidigarelade centralbanken under det tredje kvartalet sin bedömning av den första räntehöjningen till år 2022, då FED ännu i början av året förväntade sig att räntorna kommer att höjas tidigast efter år 2023. I december indikerades tre räntehöjningar på 25 räntepunkter år 2022. FED inledde dessutom en minskning av värdepappersköpen i november och planen är att köpen ska upphöra under det första kvartalet 2022. Den goda sysselsättningsutvecklingen, den ekonomiska tillväxten och framför allt den ökade inflationen och inflationsförväntningarna kräver en normalisering av penningpolitiken.

Även europeiska centralbanken ECB inledde en normalisering av penningpolitiken i september genom att dra ner på den tillfälligt höjda köptakten inom PEPP-programmet. ECB kommer att avsluta värdepappersköpen i anslutning till PEPP-programmet i mars 2022, men höjer den månatliga APP-köptakten för Q2 och Q3 för att delvis ersätta effekten av det avslutade PEPP-programmet. ECB tror att inflationen är tillfällig och på längre sikt kommer att återgå till en nivå under målnivån på två procent utan någon större åtstramning av penningpolitiken under den närmaste tiden.

Inom VER:s likvida ränteplaceringar belastade ränteökningen i synnerhet avkastningen på ränteplaceringar i tillväxtländernas dollardenominate lån. Däremot gav placeringarna i statsobligationer i USA en utmärkt avkastning tack vare den korta durationen och den stärkta dollarn, trots ränteökningen. Företagslånen riskpremier förblev synnerligen stabila och avkastningen på VER:s placeringar i företagslån var klart positiv trots den stigning av räntenivån som nämns nedan, i fråga om placeringar i företagslån med lägre kreditvärdighet till och med utmärkt.

1.3.1.2 ÖVRIGA RÄNTEPLACERINGAR

Med VER:s övriga ränteplaceringar avses placeringar i private credit-fonder och direkta icke-likvida lån. Private credit-fonderna är huvudsakligen kapitalfonder, och fonderna placerar i icke-likvida lån. I slutet av 2021 var de övriga ränteplaceringarnas andel av VER:s portfölj 2,7 (2,4) procent.

Trots att år 2021 fortsättningsvis dominerades av coronaviruset och åtskilliga ekonomiska osäkerhetsfaktorer, förbättrades företagens resultatförmåga jämfört med året innan. Detta syntes också i private credit-fondernas portföljföretag och de problem som stört det föregående årets affärsverksamhet minskade för en betydande del av företagen. För företagen med anknytning till mobilitet och handel var marknadsläget fortsättningsvis svårt, trots att ett uppsving kunde kännas i luften. Fonderna vars strategi syftade till att utnyttja den instabila situationen på marknaden var mest framgångsrika i portföljen.

De övriga ränteplaceringarna avkastade 11,6 (4,4) procent under 2021. Private credit-fonderna avkastade 13,1 (3,9) procent och de direkta lånen 6,1 (5,6) procent. Under årets lopp gjordes en ny fondplacering, cirka 88 miljoner euro. Andelen öppna placeringsförbindelser var 315 (384) miljoner euro vid årets slut.

1.3.2 AKTIEPLACERINGAR

1.3.2.1 NOTERADE AKTIEPLACERINGAR

År 2021 var ett mycket starkt år för VER:s noterade aktier, vilka gav en avkastning på 24,2 (6,2) procent. En annan indikation på en stark aktiemarknad under året är att den första månaden med negativ avkastning i VER:s portfölj inföll först i september. Den starka aktiemarknaden främjades av den kraftiga återhämtningen från coronapandemin, i synnerhet när det gäller börsbolagens resultat. Resultaten och resultatprognoserna steg kraftigt under hela året och huvudsakligen tack vare detta utvecklades även aktiemarknaden i en positiv riktning. Osäkerhetsfaktorerna var många under året, men de lyckades inte svänga den positiva stämningen på aktiemarknaden. Av dessa osäkerhetsfaktorer var komponentbristen, i synnerhet när det gäller chip, ett stort tema under året. Även andra teman, till exempel den kraftiga ökningen av energipriset, var centrala orosmoment för många börsbolag. Utöver detta var också den ökade inflationen något som följdes noggrant av aktieplaceringarna året igenom. Trots alla osäkerhetsfaktorer blev år 2021 ett ytterst starkt år för VER:s noterade aktieplaceringar. Den bästa avkastningen, så mycket som 36 procent, uppnåddes på den Nordamerikanska aktiemarknaden.

Värdet på noterade aktier, beräknat enligt marknadsvärdet, steg från 9,8 miljarder euro vid årsskiftet (2020) till 10,3 miljarder euro. Under år 2021 minskade VER aktierisken genom att i stor utsträckning sälja noterade aktier och fonder. Andelen direkta placeringar i portföljen var vid årets slut 22,5 (24,8) procent, och andelen fondplaceringar var 77,5 (75,2) procent. I slutet av året hade VER direkta placeringar i 89 (92) bolag och andelar i 58 (69) olika fonder.

1.3.2.2 ÖVRIGA AKTIEPLACERINGAR

VER:s övriga aktieplaceringar inbegrep placeringar i kapitalfonder och onoterade aktier. I slutet av året stod de övriga aktieplaceringarna för 6,1 (5,9) procent av VER:s portfölj.

För kapitalfondernas del var året ytterst gynnsamt. Trots att vi fortfarande befann oss mitt i coronakrisen och företagets affärsverksamhet påverkades negativt av bland annat ökningen av energipriset och komponentbristen, var portföljföretagens resultatutveckling till största delen positiv. Dessutom bidrog den starka aktiemarknaden till att företagets värderingsnivåer ökade under hela året. De höga värderingsnivåerna möjliggjorde också mycket goda lösgöringar. Vi kommer att komma ihåg år 2021 för den goda avkastningen på kapitalfonderna, men även för den mycket livliga lanseringen av nya fonder.

Avkastningen på placeringar i kapitalfonder landade vid årets slut på 47,7 (6,6) procent. Under årets lopp gjordes placeringar i sju nya fonder till ett belopp av cirka 297 miljoner euro. Andelen öppna placeringsförbindelser var 726 (654) miljoner euro vid årets slut.

De onoterade aktieplaceringarna omfattar placeringar i tre bolag. Under året lösgjordes en av placeringarna. Portföljens avkastning uppgick i slutet av året till 57,9 (12,2) procent.

1.3.3 ÖVRIGA PLACERINGAR

VER:s övriga placeringar omfattar placeringar i realtillgångsfonder (fastighets- och infrastrukturfonder) och hedgefonder. I slutet av 2021 var de övriga placeringarnas andel av VER:s portfölj 11,4 (10,9) procent. Fastighetsfondernas andel av de placerade medlen var 3,4 (3,5), infrastrukturfondernas andel 2,9 (2,4) och hedgefondernas andel 5,0 (3,7) procentenheter.

Året var mycket gynnsamt för de onoterade fastighetsfonderna. Portföljens avkastning uppgick i slutet av året till 13,3 (1,2) procent. Avkastningen påverkades överlag av den positiva stämningen inom fastighetssektorn, då osäkerheten som coronapandemin hade medfört började försvinna och transaktionsmarknaden fortsatte att återhämta sig. Detta syntes också som en positiv utveckling av värdet på fastigheter. Av sektorerna gav framför allt logistiksektorn fortsättningsvis en utmärkt avkastning. Även bostadsplaceringar var fortsättningsvis populära.

Under årets lopp genomfördes placeringar i sammanlagt tre nya fonder, och det investerade kapitalet uppgift till sammanlagt cirka 188 miljoner euro. Andelen öppna placeringsförbindelser var 593 (454) miljoner euro vid årets slut.

Infrastrukturfondernas avkastning var precis som året innan på en mycket god nivå. De lyckade lösgöringarna samt dividendintäkterna och företagets högre värderingsnivåer låg bakom den positiva utvecklingen. Som helhet har VER:s infrastrukturplaceringar klarat coronakrisen bra, trots att bolagen med anknytning till resor har drabbats hårt av begränsningsåtgärderna. En betydande del av VER:s portfölj är inriktad på s.k. basinfrastruktur, som har påverkats i liten utsträckning av krisen. Portföljens avkastning uppgick i slutet av året till 14,9 (12,2) procent.

Under året fattades beslut om placeringar i fyra nya fonder, till ett belopp av sammanlagt cirka 180 miljoner euro. Andelen öppna placeringsförbindelser var 245 (252) miljoner euro vid årets slut.

Avkastningen på hedgefonder och systematiska strategier för 2021 var 5,1 (4,9) procent. Portföljens avkastning hölls på samma nivå som året innan. Av hedgefonderna gav multistrategifonderna den bästa avkastningen, eftersom de lyckades utnyttja det fortsatt goda risksentimentet. Året var utmanande för fonder med inriktning på tillväxtmarknader. Dessa fonder drabbades hårt av ränterörelserna på marknaden och problemen på den kinesiska kreditriskmarknaden. När det gäller de systematiska strategierna som genomfördes med derivat gav strategierna med inriktning på tillväxtmarknadernas valutor och nyttigheter en god avkastning, medan strategier med fokus på aktiemarknaden klarade sig sämre under perioden.

1.3.4 ANVÄNDNING AV DERIVAT

VER kan använda sig av valuta-, ränte-, aktie- och råvaruderivat i sin verksamhet. År 2021 bestod derivatens resultat effekter av valutaderivat, som användes för valutariskskydd, aktiederivat som huvudsakligen användes för hantering av aktierisken och räntederivat som användes för hantering av ränterisken. VER skyddar valutarisken i anslutning till sina ränteplaceringar och övriga placeringar fullt ut (med undantag för USA:s statslån, lån i lokal valuta på tillväxtmarknader och övriga aktieplaceringar). I fråga om hanteringen av aktierisken tillämpades ett taktiskt skydd år 2021.

1.4 Analys av bokslutskalkylerna

1.4.1 INTÄKTS- OCH KOSTNADSKALKYL

VER:s intäkter består av pensionsavgifterna för de arbetsgivare och arbetstagare som omfattas av statens pensionssystem och den därmed jämförbara premieinkomsten samt av avkastningen på placeringsverksamheten.

År 2021 inflöt sammanlagt 1 549,9 (1 508,7) miljoner euro till VER i form av pensionsavgifter och därmed jämförbara avgifter. Enligt de uppgifter som fåtts från Kevas aktuariefunktion insamlades sammanlagt cirka 1 041,9 (1 016,3) miljoner euro i arbetsgivarens pensionsavgifter och cirka 484,1 (470,9) miljoner euro i arbetstagarens pensionsavgifter. Sammanlagt 11,4 (8,3) miljoner euro inflöt i arbetslöshetsförsäkringsavgiftsintäkter och 12,5 (12,1) miljoner euro i överföringsavgifter.

Den sammanlagda premieinkomsten var cirka 41 miljoner euro högre jämfört med år 2020. Den genomsnittliga pensionsavgiftsprocenten hölls oförändrad jämfört med året innan och var 24,4 procent. Förhandsuppgifter ger vid handen att den totala lönesumman för de arbetstagare som omfattas av statens pensionssystem ökade något jämfört med år 2020.

Intäkterna i intäkt- och kostnadskalkylen bestod av försäljningsvinster för aktier och andelar, 1 169,2 (362,9) miljoner euro, och finansiella intäkter, 542,6 (603,3) miljoner euro. De finansiella intäkterna inbegriper räntintäkter, dividender, vinster och förluster, netto, av försäljning av obligationer, intäkter av derivat och andra intäkter. Kostnaderna bestod av försäljningsförluster för aktier och andelar på 37,0 (54,5) miljoner euro och finansiella kostnader på 243,5 (201,0) miljoner euro. Nedskrivningar för finansiella kostnader har bokats för värdepapper, derivatförluster och andra finansiella kostnader. Eftersom VER inte har något lån inkluderar de finansiella kostnaderna inga räntekostnader. En redogörelse för bokförings- och bokslutsprinciperna för placeringsverksamheten finns i noterna till bokslutet.

VER:s rörelsekostnader uppgick år 2021 till sammanlagt 7,4 (7,4) miljoner euro. Av kostnaderna var 3,3 (3,1) miljoner euro personalkostnader och 4,1 (4,3) miljoner euro andra kostnader. Som organisation strävar VER efter att ha en så kostnadseffektiv verksamhet som möjligt. Rörelsekostnaderna var i förhållande till fondens värde 0,03 (0,04) procent.

VER betalar till Keva omkostnaderna för skötseln av de uppgifter som fastställs i lag för verkställandet av statens pensionskydd. Omkostnadsbeloppet fastställs årligen av finansministeriet. År 2021 var det 15,5 (15,9) miljoner euro.

1.4.2 BALANSRÄKNING

Balansomslutningen för Statens Pensionsfond i slutet av 2021 var 16,9 (15,8) miljarder euro. Den största tillgångsposten i balansräkningen är anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar, vilkas bokföringsvärde uppgår till 15,4 (14,6) miljarder euro. VER bedriver en långsiktig verksamhet med placering av pensionsmedel i syfte att bereda sig för statens framtida pensionsutgifter. Av denna anledning upptas långsiktiga placeringar, dvs. aktier, fondandelar och obligationer, i tillgångsgruppen Anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar i bokföringen.

I balansräkningen upptas kortfristiga placeringar, dvs. bank- och företagscertifikat och depositioner, i tillgångsgruppen Värdepapper ingående i finansieringstillgångarna och övriga kortfristiga placeringar. Bokföringsvärdet av dessa uppgick vid årets slut till 0,1 (0,1) miljarder euro. Fondens bankfordringar uppgick till 1,1 (0,9) miljarder euro.

Överföringen av medel till statsbudgeten har varit en central faktor som reglerat VER:s tillväxt. Beloppets storlek fastställs i lag och utgör 40 procent av statens årliga pensionsutgift. År 2021 uppgick det överförda beloppet till 1 941,0 (1 931,5) miljoner euro. Överföringen till statsbudgeten ökade år 2021 med 9,5 miljoner euro jämfört med år 2020 som en direkt följd av att statens pensionsutgifter ökade. Fram till slutet av 2021 har sammanlagt 37,9 miljarder euro av VER:s medel överförts till statsbudgeten.

Statens pensionsansvar uppgick i slutet av året till 93,3 (93,1) miljarder euro. Med pensionsansvar avses kapitalvärdet av de pensionsrätter som influtit inom statens pensionskydd före 31.12.2021. Sedan början av

2013 har Keva stått för beräkningen av statens pensionsansvar. Fonderingsmålet för VER är enligt lag 25 procent av pensionsansvaret. I slutet av 2021 var fonderingsgraden 25,42 (23) procent beräknat enligt siffrorna i bilaga 10.2 till bokslutet. Placeringsintäkterna, pensionsavgiftsintäkterna, de medel som överförs till statsbudgeten samt pensionsansvarets utveckling inverkar på VER:s fonderingsgrad.

1.5 Personalen

VER:s styrelse utnämner verkställande direktören och de direktörer som är underställda honom eller henne. Verkställande direktören utnämns den övriga personalen. Ledningens nominerings- och löneärenden bereds av styrelsens nominerings- och ersättningsutskott. Verkställande direktör var ED Timo Löyttyniemi. Ledningsgruppen bestod dessutom av ränteplaceringsdirektör EM Mikko Räsänen, aktieplaceringsdirektör EM Jan Lundberg, placeringsdirektör för icke-likvida placeringar PM Maarit Säynevirta, placeringsdirektör för positionsförvaltning EM Sami Lahtinen och direktör för juridiska ärenden, jur.kand. Tiina Tarma.

I slutet av 2021 fanns det 27 (26) tjänster vid VER, av vilka den senast inrättade tjänsten var obesatt. Under rapporteringsåret rekryterades tre personer för tidsbundna anställningsförhållanden, av vilka två baserade sig på moderskaps- och föräldraledighet. Omsättningen bland VER:s fast anställda personal har varit obetydlig.

Av den ordinarie personalen hade 85 (85) procent åtminstone högre högskoleexamen och de övriga åtminstone lägre högskoleexamen. Utbildningsnivån har varit hög under hela den tid fonden har varit verksam. VER satsar på medarbetarnas utbildning och sporrar dem till att upprätthålla och förbättra sin yrkeskunnsighet. VER:s medarbetare är engagerade i att utveckla sig själva och deltar i yrkesutbildning.

VER följer upp hur personalen trivs på sin arbetsplats årligen med hjälp av en VMBaro-enkät. Medeltalet av barometersvaren under rapporteringsåret var 3,8 (3,9) på skalan 1–5. Arbetstrivselsn har hela tiden varit högre vid VER än i staten i genomsnitt. År 2021 uppgick sjukfrånvaron till 47 (36) kalenderdagar, och i de flesta fallen var det fråga om korta sjukfrånvaroperioder på 1–3 dagar.

Som arbetsgivare strävar VER efter att trygga medarbetarnas och arbetsgemenskapens utveckling och främjar dessutom personalens arbetshälsa. VER:s företagshälsovård har organiserats via Mehiläinen Oy, och samarbetet med företagshälsovården har utvecklat på olika sätt.

1.6 Utlåtande om utvärdering och bekräftelse gällande den interna kontrollen

1.6.1 INTERN KONTROLL

VER:s ledning svarar för att ändamålsenliga verksamhetsätt för fondens ekonomi och verksamhetens omfattning, innehåll och därmed anknutna risker tillämpas och att intern kontroll har ordnats vid VER. Syftet med

den interna kontrollen är att säkerställa att VER:s verksamhet sköts effektivt och ändamålsenligt, att riskhanteringen har organiserats, att rapporteringen om verksamheten är pålitlig och att alla relevanta lagar, bestämmelser, anvisningar och befogenheter iakttas.

Bestämmelser om VER:s verksamhet finns i en speciallag om pensionsfonden. VER:s arbetsordning fastställs av finansministeriet, som också tillsätter styrelsen och revisorerna för VER. Styrelsen ansvarar för fonden och ser till att bokföringen, den interna kontrollen och riskhanteringen organiseras på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen fastställer VER:s ekonomistadga, centrala verksamhetsregler och instruktioner som gäller hela personalen. Dessutom fastställer styrelsen årligen placeringsplanen och fullmakterna för placeringsverksamheten, och övervakar att placeringsverksamheten genomförs. Ledningen för VER ansvarar för hur placeringsverksamheten genomförs och rapporterar till styrelsen. Personalens verksamhet övervakas av verkställande direktören.

1.6.2 INTERN REVISION

Den interna revisionen hjälper VER att uppnå sina mål. VER:s interna revision genomfördes under år 2021 av den externa oberoende tjänsteleverantören Ernst & Young Ab. Styrelsen godkänner den årliga planen för intern revision, som omfattar den interna revisionens fokusområden och de preliminära revisionsobjekten. År 2021 synades omfattningen av placeringsriskerna och de operativa riskerna samt kontrollpunkterna i risk- och avkastningsrapporteringen som separata revisionsobjekt.

1.6.3 RISKHANTERING

För att säkerställa en effektiv riskhantering beslutar VER:s styrelse varje år om en riskhanteringsplan för fonden och, från och med år 2016, i samband med den också om en beredskapsplan för fonden. Vid VER kontrollerar och utvecklar man kontinuerligt de olika funktionernas processer ur riskhanteringssynvinkel. Inom riskhanteringen av placeringsverksamheten analyseras såväl den realiserade utvecklingen som framtida risker med hjälp av flera olika metoder och nyckeltal.

Riskhanteringen grundar sig på de allokeringsgränser som ingår i finansministeriets föreläggande – diversifiering av portföljen på basis av tillgångsklasser. Största delen av VER:s avkastningsförväntningar och marknadsrisker hänför sig till den allmänna utvecklingen på aktiemarknaden. Räntenivån är fortsättningsvis ytterst låg och aktiernas värderingsnivåer höga, delvis som en följd av finanspolitiken och den monetära stimulansen. Den låga räntenivån minskar nyttan av en diversifiering mellan aktie- och ränteplaceringar. Vid en krissituation på aktiemarknaden innebär en sänkning av räntenivån jämfört med nuläget inte nödvändigtvis en balansering av portföljens totala risk i fortsättningen. Även i fråga om ränteplaceringar är en risk som ligger nära aktierisken dominerande. Dessutom har förväntningarna på att centralbankerna ska skärpa penningpolitiken ökat. I samband med riskhanteringen har en diversifiering som är oberoende av tillgångsklasser fått allt större betydelse.

1.6.4 DEN INTERNA KONTROLLENS OCH DEN DÄRI INGÅENDE RISKHANTERINGENS ÄNDAMÅLSENLIGHET OCH TILLRÄCKLIGHET

Utifrån de övervakningsåtgärder och riskkartläggningar samt den interna revision som VER:s ledning utfört är VER:s interna kontroll tillräcklig och ändamålsenligt ordnad och fyller de mål som fastställs i 69 § i förordningen om statsbudgeten. Den interna kontrollen utvecklas och effektiviseras kontinuerligt på basis av eventuella observerade brister i övervakningen och speciellt enligt de åtgärdsrekommendationer som den interna revisionen lägger fram.

STATENS PENSIONSFRONDS INTÄKTS- OCH KOSTNADSKALKYL

	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
VERKSAMHETSINTÄKTER				
Övriga verksamhetsintäkter				
Försäljningsvinst på aktier och andelar	1 169 172 173,45		362 864 687,45	
Intäkter av pensionsavgifter	1 525 942 252,20		1 488 331 818,15	
Intäkter av arbetslöshetsförsäkringsavgifter	11 437 272,02		8 256 725,90	
Övriga intäkter	12 483 238,79	2 719 034 936,46	12 077 205,01	1 871 530 436,51
KOSTNADER FÖR VERKSAMHETEN				
Material, förnödenheter och varor				
Inköp under räkenskapsperioden	37 635,99		33 749,55	
Personalkostnader	3 313 546,01		3 115 928,37	
Hyror	325 277,26		316 573,37	
Inköp av tjänster	3 527 744,37		3 667 912,48	
Ersättning för verkställandet av statens pensionsskydd	15 482 245,23		15 930 272,89	
Övriga kostnader				
Övriga kostnader	224 466,68		249 831,40	
Försäljningsförluster på aktier och andelar	37 026 258,15		54 493 277,30	
Avskrivningar	9 275,05	-59 946 448,74	9 275,05	-77 816 820,41
ÅTERSTOD I		2 659 088 487,72		1 793 713 616,10
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER				
Finansiella intäkter	542 647 863,98		603 347 863,44	
Finansiella kostnader	-243 498 852,15	299 149 011,83	-201 000 684,01	402 347 179,43
ÅTERSTOD II		2 958 237 499,55		2 196 060 795,53
ÅTERSTOD III		2 958 237 499,55		2 196 060 795,53
RÄKENSKAPSPERIODENS INTÄKTS-/KOSTNADSÅTERSTOD		2 958 237 499,55		2 196 060 795,53

STATENS PENSIONSFRONDS BALANSRÄKNING

AKTIVA	31.12.2021		31.12.2020	
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR				
MATERIELLA TILLGÅNGAR				
Inventarier		18 550,10		27 825,15
VÄRDEPAPPER INGÅENDE I ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR				
Köp av obligationer i euro	2 358 379 649,20		2 089 252 662,36	
Övriga långfristiga placeringar i euro	8 126 082 672,76		7 865 449 020,49	
Köp av obligationer i valuta	1 178 695 679,66		846 375 399,15	
Övriga långfristiga placeringar i valuta	3 758 144 548,45	15 421 302 550,07	3 826 659 487,23	14 627 736 569,23
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR SAMMANLAGT		15 421 321 100,17		14 627 764 394,38
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR				
LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR				
Långfristiga fordringar		1 045 419,93		952 315,38
KORTFRISTIGA FORDRINGAR				
Resultatregleringar	172 372 614,13		143 990 732,83	
Övriga kortfristiga fordringar	114 095 057,07	286 467 671,20	43 704 409,83	187 695 142,66
VÄRDEPAPPER INGÅENDE I FINANSIERINGSTILLGÅNGARNA OCH ÖVRIGA KORTFRISTIGA PLACERINGAR				
Köp av obligationer i euro		109 489 425,97		144 903 280,13
KASSA, BANKTILLGODOHAVANDEN OCH ÖVRIGA FINANSIERINGSMEDEL				
Övriga bankkonton		1 050 703 660,98		879 698 538,84
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR SAMMANLAGT		1 447 706 178,08		1 213 249 277,01
AKTIVA SAMMANLAGT		16 869 027 278,25		15 841 013 671,39

PASSIVA	31.12.2021		31.12.2020	
EGET KAPITAL				
Fondens kapital	-35 982 937 796,02		-34 051 476 221,81	
Förändring av kapitalet under tidigare räkenskapsperioder	51 767 566 501,53		49 571 505 706,00	
Budgetöverföringar	-1 940 950 705,14		-1 931 461 574,21	
Räkenskapsperiodens intäkts-/kostnadsåterstod	2 958 237 499,55	16 801 915 499,92	2 196 060 795,53	15 784 628 705,51
FRÄMMANDE KAPITAL				
KORTFRISTIGT				
Leverantörsskulder	217 570,46		155 118,83	
Poster som ska redovisas vidare	141 269,31		137 558,40	
Passiva resultatregleringar	61 493 460,57		34 300 259,82	
Övriga kortfristiga skulder	5 259 477,99	67 111 778,33	21 792 028,83	56 384 965,88
FRÄMMANDE KAPITAL SAMMANLAGT		67 111 778,33		56 384 965,88
PASSIVA SAMMANLAGT		16 869 027 278,25		15 841 013 671,39

STATENS PENSIONSFRONDS FINANSIERINGSANALYS

	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020*)
EGEN VERKSAMHET		
Försäljning av tjänster, hyror, bruksersättningar och övriga verksamhetsintäkter	1 547 410 388,12	1 507 891 695,02
Ränteintäkter och intäktsföring av vinst	540 918 820,21	607 910 231,80
Utgifter för köp av varor och tjänster	-18 537 100,65	-20 112 383,26
Personalutgifter	-3 261 620,59	-3 090 281,34
Övriga utgifter	-214 979,66	-231 713,73
KASSAFLÖDE FÖR EGEN VERKSAMHET	2 066 315 507,43	2 092 367 548,49
INVESTERINGAR		
Placeringar i värdepapper *)	-1 078 339 288,70	-151 566 763,01
Försäljningsvinster på placeringar	1 132 145 915,30	308 371 410,15
Beviljade lån **)	-29 686 382,47	29 308 496,92
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	24 120 244,13	186 113 144,06
FINANSIERING		
Ändring av eget kapital	-1 940 961 574,21	-1 931 461 574,21
Ändring av skuld	-13 882 909,37	12 076 239,19
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE	-1 954 844 483,58	-1 919 385 335,02
ÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	135 591 267,98	359 095 357,53
LIKVIDA MEDEL 1.1	1 024 601 818,97	665 506 461,44
LIKVIDA MEDEL 31.12	1 160 193 086,95	1 024 601 818,97

*) Sättet att presentera finansieringsanalysen har ändrats, vilket innebär att uppgifterna om penningflödena under jämförelseperioden 2020 avviker från de penningflöden som presenteras i finansieringsanalysen i bokslutet för 2020. I samband med ändringen flyttades fordrings- och skuldposterna till de relaterade avkastnings-, kostnads- eller balansposterna. Siffran Likvida medel 31.12 påverkades inte av ändringen.

**) Posten Placeringar i värdepapper inkluderar finansieringskostnader.

***) Posten Beviljande lån inkluderar ändringen av ställda säkerheter och källskattefordringar.

BILAGORNA TILL BOKSLUTET

Bilaga 1 till Statens Pensionsfonds bokslut: Principer för upprättande av bokslut och uppgifternas jämförbarhet

Bokslutet för Statens Pensionsfond upprättas med iakttagande av lagen och förordningen om statsbudgeten samt finansministeriets och statskontorets föreskrifter och anvisningar. Intäkts- och kostnadskalkylen, balansräkningen, finansieringsanalysen och noterna har uppgjorts i enlighet med den föreskrift som finansministeriet utfärdat 19.1.2016 (TM 1602) gällande scheman för bokslutet för statliga fonder utanför budgeten och de uppgifter som ska ingå i bilagorna till bokslutet.

1) Ändringar som berör budgetering och principerna för upprättande av bokslut samt uppgifternas jämförbarhet

Statens Pensionsfonds bokföring sköts av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet). Värdepappersbokföringen sköts av OP Kapitalförvaltning Ab och bokföringen av pensionsavgiftsintäkterna av Keva. Bägge delbokföringar förs månatligen in i VER:s huvudbokföring i Palkeet.

Uppgifterna för bokslutsåret är jämförbara med föregående års uppgifter.

2) Valutakurs som använts vid omvandling av fordringar och skulder samt övriga förbindelser i utländsk valuta till euro

Likvida medel, bankfordringar, övriga finansiella tillgångar samt kortfristiga fordringar och skulder i utländsk valuta har omvandlats till euro enligt den kurs som Europeiska Centralbanken (ECB) publicerade på årets sista bankdag.

Valuta	ECB:s kurs 31.12.2021
USD (US-dollar)	1,326
JPY (japanska yen)	130,38
GBP (engelska pund)	0,8403
SEK (svenska kronor)	10,2503
DKK (danska kronor)	7,4364

CHF (schweiziska franc)	1,0331
NOK (norska kronor)	9,9888
MXN (mexikanska peso)	23,1438
PLN (polska zloty)	4,5969
TRY (turkiska lira)	15,2335
ZAR (sydafrikanska rand)	18,0625

Statens Pensionsfonds långfristiga placeringar i utländsk valuta ingår i anläggningstillgångarna. Placeringarna har i regel värderats till valutakursen vid anskaffningstidpunkten med undantag av de valutadenominerade placeringar vars bokföringsvärde har sänkts.

3) Värderings- och periodiseringsprinciper och -förfaranden som tillämpats vid upprättandet av bokslutet

BOKFÖRINGSVÄRDET PÅ LÅNGFRISTIGA PLACERINGAR

Statens Pensionsfond bedriver en långsiktig verksamhet med placering av pensionsmedel i syfte att bereda sig för statens framtida pensionsutgifter. Därför upptas långsiktiga placeringar, dvs. aktier, fondandelar och obligationer, i tillgångsgruppen Anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar i bokföringen.

Aktier och fondandelar upptas i balansräkningen i huvudsak till beloppet av de rörliga utgifter som orsakas av anskaffningen. Obligationer upptas i balansräkningen till den periodiserade anskaffningsutgiften, varvid skillnaden mellan obligationens nominella värde och anskaffningsutgiften (emissionsdifferensen) periodiseras såsom ränteutäkt eller minskning av denna under obligationens löptid. Motposten anges som minskning eller ökning av anskaffningsutgiften.

Placeringarnas anskaffningsutgift räknas med tillämpande av medelpriset.

BOKFÖRINGSVÄRDET PÅ KORTFRISTIGA PLACERINGAR

I balansräkningen upptas kortfristiga placeringar, dvs. bank- och företagscertifikat och depositioner, i tillgångsgruppen Värdepapper ingående i finansieringstillgångarna och övriga kortfristiga placeringar. Bank- och företagscertifikat upptas till den periodiserade anskaffningsutgiften och depositioner till den ursprungliga anskaffningsutgiften.

BOKFÖRINGSVÄRDET PÅ ANDRA TILLGÅNGAR ÄN PLACERINGAR

Immateriella tillgångar samt maskiner, utrustning och inventarier upptas i balansräkningen till anskaffningsutgiften minskat med avskrivningar enligt plan.

BOKFÖRINGSVÄRDET PÅ FORDRINGAR

Fordringar upptas i balansräkningen till det nominella värdet eller till ett sannolikt värde som är permanent lägre än det nominella värdet.

UPPSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

VER:s placeringstillgångar värderas normalt till anskaffningspriset i enlighet med statens bokföringsföreskrifter.

Långfristiga placeringar hör till anläggningstillgångarna. Därför görs inga nedskrivningar med anledning av kursfluktuationer, såvida värde-minskningen inte kan anses vara bestående och väsentlig. Nedskrivningar bokades för första gången i bokslutet för år 2008 och därefter i boksluten för åren 2009-2020. I bokslutet för år 2021 har nedskrivningar för finansiella kostnader bokats till ett belopp av totalt 13 047 057,42 euro för sådana värdepapper vars marknadsvärde 31.12.2021 var mer än 50 procent lägre än bokföringsvärdet.

Enligt ett utlåtande av Statens bokföringsnämnd är det inte förenligt med god bokföringssed i statsbokföringen att återföra en nedskrivningsavskrivning på anskaffningsutgiften för långfristiga placeringar.

Det är möjligt att göra en uppskrivning på placeringarna, förutsatt att värdepapprets sannolika överlåtelsepris är bestående väsentligt högre än anskaffningsutgiften. Inga uppskrivningar har gjorts.

PLACERINGARNAS VERKLIGA VÄRDE

Som verkligt värde på aktier och fondandelar samt obligationer som noteras på den officiella värdepappersbörsen eller som i övrigt är föremål för offentlig handel har använts den sista under fortlöpande handel noterade köpkursen på bokslutsdagen. Om bokslutsdagen inte är en börsdag har man använt motsvarande kurs dagen innan. Penningmarknadsplaceringar har värderats utifrån euribornoteringarna på månadens sista bankdag.

Som verkligt värde på andelar i placeringsfonder har man använt det värde på fondandelen som fondbolaget meddelat på årets sista värderingsdag. Som verkligt värde på kapitalfondsplaceringar har man använt ett värde som uträknats på basis av det värde på fondandelen som fonden senast meddelat.

Placeringar i utländsk valuta har värderats i den lokala valutan, och värden i utländsk valuta omräknas i euro enligt Europeiska centralbankens medelkurs på den sista bankdagen i månaden.

DERIVAT

Under räkenskapsperioden har VER använt aktie-, ränte- och valutaderivat samt swappar. I bokföringen och bokslutet har derivaten delats in i skyddande och icke-skyddande derivat enligt användningsändamål. Valutaderivaten har huvudsakligen behandlats som skyddande och de övriga derivaten som icke-skyddande derivat. Resultaten av alla stängda och förfallna derivat har bokförts till fullt belopp som resultatpåverkande. Vid tidpunkten för bokslutet har också orealiserade värdeförändringar på öppna, icke-skyddande derivat bokförts som resultatpåverkande.

I noterna till bokslutet har de öppna derivatavtalen värderats till marknadsvärde på bokslutsdagen eller, om sådant saknas, till ett verkligt värde som uppskattats av utomstående parter. Kontanter som getts som säkerhet för derivatavtal har upptagits i balansräkningen som fordran. De ansvar som följer av derivatavtal och de säkerheter som ställts för derivathandel specificeras i noterna (bilagorna 10.4 och 10.5).

OMKOSTNADER OCH PENSIONSavgiftsintäkter

Pensionsavgiftsintäkterna antecknas i VER:s bokföring på basis av månadsvisa sammandragsverifikat som fås från Keva och verifikat som producerats för bokslutet.

4) Intäkter och kostnader, budgetintäkter och -utgifter samt justering av fel som hänför sig till tidigare år, om de inte är av ringa betydelse

Statens Pensionsfond har inga justeringar som hänför sig till tidigare år.

5) Redogörelse för de väsentligaste transaktionerna efter bokslutsåret till den del som de inte uppges i verksamhetsberättelsen

De mest väsentliga händelserna efter Statens pensionsfonds bokslutsår tas upp i verksamhetsberättelsen.

Bilaga 2 till Statens Pensionsfonds bokslut: Utfallet av dispositionsplanen för fondens medel eller av budgeten som fastställts för fonden

I lagen om statens pensionsfond fastställs att det från fonden årligen ska överföras till statsbudgeten ett belopp som utgör 40 procent av statens årliga pensionsutgift.

I budgeten för år 2021 hade man budgeterat som en överföring från Statens Pensionsfond ett belopp på 1 944 443 000 euro, och som slutlig överföring till budgeten fastställdes ett belopp på 1 940 950 705,14 euro (= $0,40 \times 4\,852\,376\,762,85$ euro).

Bilaga 3 till Statens Pensionsfonds bokslut: Specifikation av personalkostnaderna

	2021	2020
Personalkostnader	2 779 582,59	2 620 570,23
Löner och arvoden	2 570 307,87	2 439 194,07
Resultatbaserade poster *)	209 274,72	181 376,16
Lönebikostnader	533 963,42	495 358,14
Pensionskostnader	475 718,15	448 957,13
Övriga lönebikostnader	58 245,27	46 401,01
Sammanlagt	3 313 546,01	3 115 928,37
	2021	2020
Naturaförmåner	52 962,99	50 459,16
Ledningen	11 859,76	12 081,08
Övrig personal	41 103,23	38 378,08
Semesterlöneskuld	546 750,40	499 177,21

* I 2021 års resultatbaserade post har upptagits resultatpremier för år 2021 till ett belopp på 199 210,74 euro och resultatpremier för år 2020 till ett belopp på 8 463,98 euro, och grunderna för dessa fastställdes först efter att bokslutet för året i fråga färdigställts.

Ledningens löner och arvoden samt resultatbaserade poster

VER:s ledningsgrupp består av verkställande direktören, placeringsdirektörerna och direktören för juridiska ärenden. Ställföreträdare för verkställande direktören Timo Löyttyniemi är placeringsdirektör Maarit Säynevirta. Nominerings- och löneärenden som gäller verkställande direktören och den övriga ledningen behandlas av styrelsens nominerings- och ersättningsutskott och besluten fattas av VER:s styrelse. År 2021 betalades sammanlagt 983 120,83 euro i löner och resultatpremier till ledningsgruppen, och verkställande direktörens andel var 235 518,80 euro.

VER har sedan 2001 tillämpat ett resultatpremiesystem som baserar sig på placeringsverksamhetens framgång. I enlighet med finansministeriets direktiv kan den årliga resultatpremien motsvara högst två månaders lön. Resultatpremien betalas under de två år som följer på det år då den fastställts. Ledningsgruppens löner och arvoden inkluderar resultatpremier för 2019 och 2020 som betalats år 2021 till ett sammanlagt belopp på 118 833,18 euro, av vilket verkställande direktörens andel var 12 501,18 euro.

Finansministeriet beslutar om månadsarvodet till VER:s styrelseledamöter. Ordförandens arvode är 1 500 euro, viceordförandens arvode 1 250 euro och ledamöternas arvode 750 euro i månaden. Ersättare får månadsarvode (750 euro) endast för de månader då de deltar i möten. VER:s styrelse fattar beslut om arvoden till placeringsdelegationen. Mötesarvodet för ordföranden för placeringsdelegationen är 500 euro, och medlemmarnas mötesarvode är 300 euro. Styrelsens och placeringsdelegationens mötesarvoden uppgick till sammanlagt 84 700 euro.

Övriga förmåner

VER:s ledning och personal har haft mobiltelefonsförmån samt lunch-, kultur- och arbetsresesedlar.

Ledningen eller personalen omfattas inte av pensionsarrangemang som avviker från statens pensionsskydd.

Bilaga 4 till Statens Pensionsfonds bokslut: Grunderna för avskrivningar enligt plan och ändringarna i dem

Tillgångsgrupp	Avskrivningsmetod	Avskrivningstid år	Årlig avskrivning, %	Restvärde € eller %
Köpta ICT-program	Jämna avskrivningar	3	33,3	0 %
Övriga utgifter med lång verkningstid	Jämna avskrivningar	5	20	0 %
Datorutrustning och kringutrustning	Jämna avskrivningar	3	33,3	0 %
Kontorsmaskiner och anordningar	Jämna avskrivningar	5	20	0 %
Kommunikationsutrustning	Jämna avskrivningar	3	33,3	0 %
Telefoncentraler och övrig kommunikationsutrustning	Jämna avskrivningar	5	20	0 %
Övriga maskiner och anläggningar	Jämna avskrivningar	5	20	0 %
Inventarier	Jämna avskrivningar	5	20	0 %

Avskrivningarna enligt plan har beräknats enligt enhetliga principer vid Statens Pensionsfond och som jämna avskrivningar enligt anläggningstillgångarnas ekonomiska livstid på det ursprungliga anskaffningspriset.

Beräkningen av avskrivningar inleds senast från och med början av den månad som följer månaden då tillgången togs i bruk.

Grunderna för avskrivningar enligt plan har inte ändrats under räkenskapsperioden.

Bilaga 5 till Statens Pensionsfonds bokslut: Avskrivningar av anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid

Materiella tillgångar	Inventarier	Sammanlagt
Anskaffningsutgift 1.1.2021	46 375,25	46 375,25
Ökningar	0,00	0,00
Minskningar	0,00	0,00
Anskaffningsutgift 31.12.2021	46 375,25	46 375,25
Akkumulerade avskrivningar 1.1.2021	-18 550,10	-18 550,10
Akkumulerade avskrivningar på minskningar	0,00	0,00
Avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden	-9 275,05	-9 275,05
Avskrivningar avvikande från planen under räkenskapsperioden	0,00	0,00
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	0,00	0,00
Akkumulerade avskrivningar 31.12.2021	-27 825,15	-27 825,15
Uppskrivningar	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12.2021	18 550,10	18 550,10

Värdepapper ingående i anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar	Obligationer i euro	Övriga långfristiga placeringar i euro	Obligationer i valuta	Långfristiga placeringar	Värdepapper ingående i anläggningstillgångar och övriga långfristiga placeringar
Anskaffningsutgift 1.1.2021	2 089 252 662,36	8 064 350 305,33	846 375 399,15	3 853 266 380,42	14 853 244 747,26
Ökningar	1 006 738 394,36	1 315 994 994,22	549 537 983,07	688 146 355,36	3 560 417 727,01
Minskningar	-737 611 407,52	-1 114 257 843,14	-217 217 702,56	-763 923 239,24	-2 833 010 192,46
Anskaffningsutgift 31.12.2021	2 358 379 649,20	8 266 087 456,41	1 178 695 679,66	3 777 489 496,54	15 580 652 281,81
Akkumulerade avskrivningar 1.1.2021	0,00	-198 901 284,84	0,00	-26 606 893,19	-225 508 178,03
Akkumulerade avskrivningar på minskningar	0,00	68 646 691,16	0,00	10 558 812,55	79 205 503,71
Avskrivningar enligt plan under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avskrivningar avvikande från planen under räkenskapsperioden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	0,00	-9 750 189,97	0,00	-3 296 867,45	-13 047 057,42
Akkumulerade avskrivningar 31.12.2021	0,00	-140 004 783,65	0,00	-19 344 948,09	-159 349 731,74
Uppskrivningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12.2021	2 358 379 649,20	8 126 082 672,76	1 178 695 679,66	3 758 144 548,45	15 421 302 550,07

Bilaga 6 till Statens Pensionsfonds bokslut: Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter	2021	2020	Förändring 2021–2020
Räntor på fordringar i euro	22 842 082,59	33 009 261,61	-10 167 179,02
Räntor på fordringar i valuta	27 434 011,07	29 521 375,79	-2 087 364,72
Emissions-, kapital- och kursdifferenser för fordringar	9 376 363,64	81 656 339,58	-72 279 975,94
Dividender	122 788 767,66	92 311 416,17	30 477 351,49
Övriga finansiella intäkter	360 206 639,02	366 849 470,29	-6 642 831,27
Finansiella intäkter sammanlagt	542 647 863,98	603 347 863,44	-60 699 999,46
Finansiella kostnader			
Kontoavdrag för placeringar och lånefordringar	13 047 057,42	42 244 241,30	-29 197 183,88
Övriga finansiella kostnader	230 451 794,73	158 756 442,71	71 695 352,02
Finansiella kostnader sammanlagt	243 498 852,15	201 000 684,01	42 498 168,14
Netto	299 149 011,83	402 347 179,43	-103 198 167,60

Bilaga 7 till Statens Pensionsfonds bokslut: Lån som beviljats ur fonden

Inga lån har beviljats ur Statens Pensionsfond.

Bilaga 9 till Statens Pensionsfonds bokslut: Finansiella poster och skulder i balansräkningen

31.12.2021	Under 1 år	Växlande ränta 1-5 år	Över 5 år	Under 1 år	Fast ränta 1-5 år	Över 5 år	Sammanlagt
Finansiella poster bland aktiva							
Obligationer i euro	3 432 345,18	2 000 000,00	0,00	16 779 169,87	811 567 919,40	1 524 600 214,75	2 358 379 649,20
Övriga långfristiga placeringar i euro	0,00	0,00	8 126 082 672,76*)	0,00	0,00	0,00	8 126 082 672,76
Övriga placeringar i valuta	0,00	0,00	3 758 144 548,45*)	429 246 396,73	447 022 980,51	302 426 302,42	4 936 840 228,11
Övriga kortfristiga placeringar i euro	0,00	0,00	0,00	109 489 425,97	0,00	0,00	109 489 425,97
Samlingskontofordran på staten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kassa, banktillgodohavanden och andra finansieringstillgångar	0,00	0,00	0,00	1 087 973 951,57**)	0,00	0,00	1 087 973 951,57
Sammanlagt	3 432 345,18	2 000 000,00	11 884 227 221,21	1 643 488 944,14	1 258 590 899,91	1 827 026 517,17	16 618 765 927,61

*) Av aktier och fondandelar i euro och valuta

***) i siffran beaktas givna och erhållna kontanta säkerheter

Bilaga 10 till Statens Pensionsfonds bokslut: Statsborgen och -garantier samt övriga ansvarsförbindelser

Bilaga 10.1: Beviljade borgensförbindelser och garantier

Statens Pensionsfond har inte beviljat borgensförbindelser eller garantier.

Bilaga 10.2: Ansvarsförbindelser

EUR eller verbal förklaring	31.12.2021	31.12.2020	Förändring 2021–2020
Ansvar för skade- och försäkringsersättningar			
Statens pensionsansvar	93 300 000 000,00	93 100 000 000,00	200 000 000,00

Med pensionsansvar avses kapitalvärdet av de pensionsrätter som influtit inom statens pensionskydd före 31.12.2021. Räntan vid diskontering av kapitalvärdet på pensionsrätter är 2,7 %, som antas vara en realränta som överstiger framtida ändringar i inkomstnivån och indexhöjningarna av pensioner. Pensionsansvaret 31.12.2021 anges på indexnivån för år 2022.

Pensionsansvarsbeloppet 31.12.2021 påverkas av familjepensionsreformen som trädde i kraft i början av 2022 och minskade statens pensionsansvar med uppskattningsvis 0,2 miljarder euro. Dessutom har uppskattningen av pensionsansvaret med anknytning till invalidpensioner minskats med cirka 1,6 miljarder euro som en följd av en långvarig utveckling. Pensionsansvaret 31.12.2021 omfattas också av en ändring i indexnivån för presentation av pensionsansvaret, vilken höjer pensionsansvarsbeloppet med cirka 2,1 miljarder euro. Indexjusteringarna som gjordes i förmånerna dagen efter bokslutsdagen var kända redan på bokslutsdagen, och därför kan de anses ingå i pensionsansvaret. Tidigare har pensionsansvaret presenterats med indexnivån på bokslutsdagen. Presenterat med indexnivån år 2021 skulle pensionsansvaret 31.12.2021 ha uppgått till cirka 91,2 miljarder euro.

Pensionsansvaret 31.12.2021 har huvudsakligen beräknats på individnivå utgående från person-, pensions- och inkomstuppgifterna 31.12.2021 förhöjda till indexnivån 2022. I fråga om de löpande pensioner där Keva inte fungerar som sista anstalt som betalar ut pension har man i beräkningen av pensionsansvaret använt pensionsuppgifterna per 31.12.2020 förhöjt till indexnivån för 2022. I fråga om pensionsrätt som influtit under oavlönade perioder har kapitalvärdet beräknats på statens uppskattade kostnadsandel av den utgift för de oavlönade perioderna som uppstått fram till 31.12.2021.

Statens Pensionsfonds medel används inte direkt till att betala ut pensioner, utan pensionerna inom statens pensionssystem betalas ur de anslag som reserverats i statsbudgeten. Bestämmelser om det belopp som årligen ska överföras från Statens Pensionsfond till statsbudgeten i syfte att jämna ut statens pensionsutgifter finns i lagen om statens pensionsfond (1297/2006).

Värdet på de tillgångar som utgör täckning för pensionsansvaret 31.12.2021 var 23 721 483 632,76 euro värderat till marknadspris. Dessa tillgångar består av placeringsportföljen värderad till marknadspris, kort- och långfristiga fordringar, kortfristigt främmande kapital samt banktillgodohavanden. I värdet på de tillgångar som utgör täckning för pensionsansvaret har även beaktats samtliga öppna derivatavtal till verkligt värde. Den otäckta andelen av pensionsansvaret uppgick till cirka 69,6 miljarder euro.

De viktigaste författningarna som ansvaret baserar sig på är pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) och lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn (82/2016).

Helsingfors den 2 februari 2022

Roman Goebel

Aktuariechef, finansdirektör (SHV, vid sidan av sin egen tjänst)

Bilaga 10.3: Placeringsförbindelser

Bindande förbindelser som ännu inte har betalats men som Statens Pensionsfond har förbundit sig till enligt gällande avtal.

Infrastrukturfonder		Återstående placerings förbindelser
Aino Holdingyhtiö Ky		50 912 986,65
Allianz European Infrastructure Fund S.A. RAIF		11 049 550,00
Allianz Tulip SCSp		728 815,91
Blackstone Infrastructure Partners F.3 (LUX)		9 237 545,11
DIF Infrastructure III		982 448,09
EQT Infrastructure II		1 535 685,17
EQT Infrastructure III		3 276 878,58
Exilion Tuuli Ky		10 885 249,74
First Sentier EDIF III		9 480 333,40
Impax New Energy Investors II LP		2 518 138,00
Impax New Energy Investors III		8 811 454,99
Impax New Energy Investors IV		50 000 000,00
JPM IIF Luxembourg 1 SCSp		52 777 411,27
Macquarie European Infrastructure Fund 6 SCSp		26 472 067,02
Macquarie European Infrastructure Fund V		1 125 115,09
Macquarie Infrastructure Partners IV SCSp		3 842 050,23
Platina Energy III LP		997 043,82
Private Credit -fonder		Återstående placerings förbindelser
Arcmont Capital Solution Fund I (A) SLP		24 964 161,22
Arcmont Senior Loan Fund II (A) SLP		33 912 345,75
Armada Mezzanine Fund III		257 121,12
Armada Mezzanine Fund IV		2 985 569,40
Armada Mezzanine Fund V		10 748 517,75
Bridgepoint Credit II		11 290 246,00
Bridgepoint Credit Opportunities III Fund		13 256 625,57
Brookfield Real Estate Finance Fund V		10 000 185,51
CapMan Mezzanine IV L.P.		200 238,00
CapMan Mezzanine V Fund FCP-SIF		2 579 652,97
Cheyne European Strategic Value Credit Fund Inc		2 500 000,00
Direct Lending Fund I, LP		2 849 178,30
Direct Lending Fund II SLP		10 048 163,80
Direct Lending Fund III (EUR) SLP		19 040 681,61
European Real Estate Debt Fund II L.P.		2 818 672,43
European Real Estate Debt Fund III L.P.		3 085 500,02
Hayfin Direct Lending Fund LP		6 813 512,01
Proventus Capital Partners IV		24 288 000,00
Senior Loan Fund I (A) SLP		15 362 804,51
Strategic Value Special Situations Feeder Fund V,		65 971 764,08
SVP Global Strategic Value Dislocation Feeder Fund		6 597 176,41
Triton Debt Opportunities Fund I L.P.		9 556 198,15
Triton Debt Opportunities Fund II L.P.		31 866 294,68
White Oak Summit Fund, ILP		312 190,63
White Oak Yield Spectrum Feeder ICAV		3 337 077,33
Kapitalplaceringsfonder		Återstående placerings förbindelser
Abris CEE Mid-Market Fund II LP		1 152 284,16
Abris CEE Mid-Market Fund III L.P.		10 767 177,71
Access Capital Fund III Mid-market Europe Buyout E		2 891 000,00
Access Capital Fund V - Growth Buyout Europe		1 937 500,00
Adams Street Global Secondary Fund 5 LP		7 683 637,24
Amanda IV West Ky		2 561 942,36
Cinven Fund VII		42 376 225,44
DevCo Partners IV Ky		22 000 000,00
Enterprise Fund V (No.2) Limited Partnership		8 517 712,22
eQ PE SF Ky		2 653 236,36
EQT IX (No.1) EUR SCSp		17 649 137,53
EQT V		266 162,38
EQT VI (No.1) Limited Partnership		2 008 725,01

Bilaga 10.4: Ansvarsförbindelser relaterade till derivatavtal

VER använder sig av valuta-, ränte-, aktie- och råvaruderivat i sin verksamhet. I bokföringen och bokslutet har derivaten delats in i skyddande och icke-skyddande derivat enligt användningsändamål. Valutaderivaten har huvudsakligen behandlats som skyddande och de övriga derivaten som icke-skyddande derivat. Resultaten av alla stängda och förfallna derivat har bokförts till fullt belopp som resultatpåverkande. I bokslutet har också orealiserade värdeförändringar på öppna, icke-skyddande derivat bokförts som resultatpåverkande.

Värdena och de verkliga värdena på vid bokslutstidpunkten öppna valuta- och räntederivatavtals referenstillgångar anges nedan. Avtalen värderats till marknadsvärde på bokslutsdagen eller, om sådant saknas, till ett verkligt värde som uppskattats av utomstående parter.

Öppna derivatavtal	31.12.2021	31.12.2020
Skyddande		
Valutaterminsavtal		
Referenstillgångarnas värde	1 706 386 350,24	1 490 030 941,90
Avtalens verkliga värde	-1 485 637,34	28 079 693,25
Icke-skyddande		
Valutaterminsavtal		
Referenstillgångarnas värde	0,00	78 290 578,44
Avtalens verkliga värde	0,00	200 644,02
Valutaoptioner		
Referenstillgångarnas värde	0,00	932 864 707,77
Avtalens verkliga värde	0,00	941 276,20
Aktieoptioner		
Referenstillgångarnas värde	0,00	612 186 117,28
Avtalens verkliga värde	0,00	395 240,81
Räntefutures		
Referenstillgångarnas värde	20 361 360,82	10 553 166,06
Avtalens verkliga värde	625 020,00	34 000,00
Ränteswappar (swap)		
Referenstillgångarnas värde	325 316 969,80	261 492 950,86
Avtalens verkliga värde	-17 069 216,50	-31 476 529,31

Ränteswappsoptioner (swaption)		
Referenstillgångarnas värde	323 400 000,00	323 400 000,00
Avtalens verkliga värde	1 967 921,09	1 143 711,82
Kreditriskswappar på indexnivå		
(Credit Default Swap)	135 000 000,00	135 000 000,00
Referenstillgångarnas värde	2 072 311,65	1 546 616,71
Avtalens verkliga värde		
Totalavkastningsswappar (Total Return Swap)	371 448 751,83	124 204 520,03
Referenstillgångarnas värde	-1 544 884,41	1 453 681,24
Avtalens verkliga värde		
Inflationsswappar	990 000 000,00	50 000 000,00
Referenstillgångarnas värde	-15 178 099,60	-404 096,30

Bilaga 10.5: Ställda säkerheter

Ställda säkerheter för derivathandel	31.12.2021
Värdepapper	10 700 000,00
Kontanta säkerheter	39 253 277,92
Sammanlagt	49 953 277,92

Bilaga 10.6: Övriga fleråriga ansvarsförbindelser

Avtal	Utgifter 2021	Penningbehov 2022	Penningbehov 2023	Penningbehov sammanlagt
Hyra för kontorslokaler	322 437,18	333 731,75	284 751,82	618 483,57

Bilaga 11 till Statens Pensionsfonds bokslut: Fonderade medel i balansräkningen

Statens Pensionsfond har inga fonderade medel i balansräkningen.

Bilaga 12 till Statens Pensionsfonds bokslut: Fonderade medel som inte ingår i balansräkningen

Statens Pensionsfond har inga fonderade medel som inte ingår i balansräkningen.

Bilaga 13 till Statens Pensionsfonds bokslut: Förändringar i skulden

Statens Pensionsfond har inga skulder.

Bilaga 14 till Statens Pensionsfonds bokslut: Maturitetsfördelning och duration avseende skulden

Statens Pensionsfond har inga skulder.

Bilaga 15 till Statens Pensionsfonds bokslut: Övriga kompletterande uppgifter som är nödvändiga för lämnande av riktiga och tillräckliga uppgifter

Riskhantering

1. Riskhantering som en del av den interna kontrollen

Med riskhantering, som utgör en del av den interna kontrollen, avses att identifiera, bedöma och begränsa väsentliga risker som orsakas av VER:s verksamhet eller den externa operativa miljön och att kontrollera dessa på lång sikt. Genom den interna kontrollen strävar man också efter att minimera risker som inte kan förutses och säkerställa en effektiv, ekonomisk och tillförlitlig verksamhet.

För väsentliga funktioner har VER skriftligt fastställda rutiner och mål som följs upp fortlöpande.

VER analyserar sin verksamhetsmiljö ur fyra perspektiv: placeringsrisker, operativa risker, ESG-risker och risker med anknytning till verksamhetsmiljön. I praktiken kan realiseringen av operativa risker slutligen bli risker även för placeringsverksamheten – eller vice versa. Möjligheterna att mäta risker och vidta riskhanteringsåtgärder är beroende av hur mycket vi vet och i hur utsträckning vi förmår bedöma risker i förväg.

Vilka metoder som används för att hantera identifierade risker beror på huruvida riskerna är önskvärda eller icke-önskvärda och huruvida de är kompenserade eller icke-kompenserade. På lång sikt har de viktigaste riskerna i anslutning till VER:s egen verksamhet att göra med placeringsverksamhetens framgång och avkastningen på placeringarna. En central risk är att VER:s placeringsavkastning inte uppnår de fastställda målen på lång sikt. Dessa mål är bland annat det långsiktiga avkastningsmålet som fastställts av finansministeriet, dvs. en avkastning som överstiger kostnaden för statsskulden.

2. Organisering, ansvar och rapportering av riskhanteringen

Finansministeriet ansvarar för den allmänna styrningen och tillsynen över VER, och ministeriet har rätt att utfärda allmänna föreskrifter om organiseringen av fondens förvaltning, ekonomiadministration och placeringsverksamhet. Finansministeriet tillsätter VER:s styrelse för en mandatperiod på tre år och beviljar dess ledamöter ansvarsfrihet. Finansministeriet tillsätter också VER:s revisorer. Rapporteringen av VER:s verksamhet ingår i den verksamhetsberättelse över förvaltningsområdet som finansministeriet överlämnar till riksdagen.

Enligt VER:s arbetsordning är det styrelsens uppgift att bl.a. styra fondens placeringsverksamhet, fatta beslut om fondens placeringsprinciper och godkänna en placeringsplan. En placeringsdelegation har utnämnts som stöd för beslutsfattandet om VER:s styrelsens placeringsplan. Delegationen består av sakkunniga inom placeringsbranschen och

ansedda ekonomiexperter. Styrelsen fastställer riskhanteringsplanen varje år och från år 2016 även en beredskapsplan i anslutning till den. Styrelsen bedömer den interna kontrollen genom att följa den interna och externa revisionens arbete och få tillgång till tillsynsrapporter. Styrelsen godkänner också VER:s interna verksamhetsregler, inklusive insider- och handelsreglerna och verksamhetsprinciperna gällande konfliktsituationer. Styrelsen får månatligen en rapport om placeringsportföljens allokering, avkastning och risker.

Verkställande direktören ansvarar för riskkontrollen i enlighet med de principer som styrelsen fastställt i riskhanterings- och placeringsplanerna. VER har också en av styrelsen godkänd ekonomistadga, som till övriga delar fastställer verkställande direktörens och personalens befogenheter och rätt att fatta beslut. Styrelsen övervakar verkställande direktörens verksamhet och kan utöver den normala rapporteringen vid behov även höra såväl den interna revisionen som revisionssamfundet. Dessutom beslutar regeringen om ansvarsprinciperna för placeringsverksamheten, godkänner principerna för verksamhet vid tvister samt godkänner insider- och handelsreglerna. Personalens verksamhet övervakas av verkställande direktören. Verkställande direktören och ledningen ansvarar för organiseringen av placeringsverksamheten och hanteringen av operativa risker.

Revisorerna granskar varje år VER:s förvaltning, ekonomi och kontron. Revisorerna försäkras sig om att fondens bokslut ger riktiga och tillräckliga uppgifter om fondens ekonomi och verksamhetens resultat. Revisorerna ska också försäkra sig om att VER:s administration, finansförvaltning och bokföring är organiserad och genomförs enligt föreskrifterna. Revisionsberättelsen överlämnas till VER:s styrelse och finansministeriet.

Finansinspektionen övervakar VER:s placeringsverksamhet och iakttagandet av bestämmelserna om insideranmälan och insiderregistret. Även Statens revisionsverk granskar VER:s verksamhet och ekonomi.

3. Mål och allmänna principer för riskhanteringen

Målet för riskhanteringen är att skydda VER:s placeringstillgångar mot onödiga finansiella eller andra förluster. Genom riskhantering säkerställs att riskerna, om de realiserar, inte orsakar väsentliga ekonomiska förluster eller äventyrlig verksamhetens kontinuitet, uppnåendet av verksamhetsmässiga mål eller förtroendet för VER.

Riskhantering förutsätter att besluten bereds noggrant, placeringsprocesserna iaktas omsorgsfullt och personalens kompetens säkerställs samt även datatekniska skydd, ersättningsarrangemang samt mekanismer för övervakning och godkännande. Personalen instrueras även

i frågor om jäv. Vid utlokalisering av verksamhet ska VER:s ansvar för utlokaliserade uppgifter användas som utgångspunkt och tillsynsansvaret över de utlokaliserade funktionerna anammas.

Placeringsverksamhetens risknivå leds av styrelsens årliga fastställda placeringsplan och placeringsverksamhetens fullmakter och limiter. Placeringsledningen ansvarar för organiseringen av placeringsverksamheten och dess operativa risker. Beräkningen av risktalen för portföljen är nuförtiden en del av den servicehelhet inom värdepappersförvaltning som VER köpt av OP Kapitalförvaltning Ab. Styrelsen får månatligen en rapport om placeringsportföljens allokering, avkastning och risker.

En strateg (Funktionen för strategisk analys och riskhantering) ansvarar för hanteringen av placeringsrisker och samordningen av den tillsammans med placeringsteamet samt för uppföljningen av placeringsrisker och utvecklingen av spridningen i portföljen. Funktionen stöder också den förebyggande riskhanteringen i placeringsverksamheten. Därtill ansvarar funktionen också för riskanalysen av portföljen och utvecklingen av den samt för stresstestningen av portföljen. Stresstestningen rapporteras månadsvis till riskhanteringskommittén och kvartalsvis till styrelsen. I funktionen analyseras riskkoncentrationerna i portföljen ur helhetsperspektiv samtidigt som man också fokuserar på de risker som inte beaktas i den traditionella diversifieringen mellan tillgångsklasserna.

Portföljförvaltningen fattar placeringsbeslut inom ramarna för limiterna och bedömer i förväg hur dessa placeringar påverkar den egna portföljens risknivå. Middle office, en funktion som är oberoende av placeringsverksamheten, ansvarar för övervakningen av placeringsverksamhetens limiter i enlighet med de befogenheter som fastställts av styrelsen. Denna limitkontroll är fortlöpande och middle office rapporterar månatligen om den till VER:s riskhanteringskommitté och kvartalsvis till styrelsen. Middle office underrättar utan dröjsmål verkställande direktören, placeringsdirektören och portföljförvaltaren om överskridande/underskridande av limiten. Alla överskridningar behandlas i riskhanteringskommittén, som fattar beslut om åtgärder för att eliminera överskridningen. Ansvar för åtgärderna efter överskridande/underskridande avseende respektive tillgångskategori innehas av den ansvariga portföljförvaltaren och den placeringsdirektör som ansvarar för verksamheten. Dessa korrigerande åtgärder rapporteras till verkställande direktören.

Direktören för juridiska ärenden samordnar de operativa riskerna. Compliance-funktionen följer lagstiftningen inom branschen, övervakar iakttagandet av lagar och anvisningar inklusive VER:s interna regelverk.

Resultaten av övervakningen av insider- och handelsreglerna rapporteras kvartalsvis till styrelsen.

VER:s riskhanteringskommitté, som sammanträder en gång i månaden, är ett internt organ som har till uppgift att på ett heltäckande sätt utveckla och följa upp riskhanteringen med tanke på riskhelheten. Riskhanteringskommittén får rapporter om risker och genomförandet av risker samt fattar beslut om riskhanteringsplanen som ska presenteras för regeringen.

Riskhanteringskommitténs beslutande medlemmar består i fråga om placeringsverksamheten av personer som inte ingår i placeringsverksamheten, dock så att placeringsdirektörerna är närvarande vid mötena. Riskhanteringskommittén behandlar regelbundet limitövervakningen, avstämningen av tillgångar och centrala risktal, följer systematiskt möjligheten till risker i den operativa, ESG- och verksamhetsmiljön samt behandlar eventuella realiserade riskhändelser. Riskhanteringskommittén fattar beslut om produktgodkännande av nya placeringsprodukter, rapporteringens innehåll som helhet och förändringar i rapporteringen samt processbeskrivningar av funktioner. Kommittén behandlar också centrala förändringar i VER:s verksamhet och serviceleverantörer, interna revisionsberättelser och andra möjliga faktorer som påverkar verksamheten. Riskhanteringskommittén behandlar årligen placeringsplanen och limiterna för placeringsverksamheten samt riskhanteringsplanen innan de slutgiltigt godkänns i styrelsen. Kommittén gör också varje år en riskkartläggning innan beredningen av riskhanteringsplanen inleds. I beredningsplanen, som utgör en fast del av riskhanteringen, fastställer man bland annat ersättare för kritiska funktioner och ersättande verksamhetslokaler.

3.1. RISKER I PLACERINGSVERKSAMHETEN

De centrala riskerna för VER:s verksamhet hänför sig till placeringsverksamheten. Riskhanteringen av placeringsverksamheten grundar sig på de allokeringsgränser som ingår i FM:s föreläggande och som gäller rän-teplaceringarnas minimibelopp och aktieplaceringarnas och de övriga placeringarnas maximibelopp.

Placeringsriskerna inkluderar en avkastningsrisk, som innebär en risk för att VER inte uppnår den fastställda förväntade avkastningen. Placeringsriskerna inkluderar också marknadsrisk som uppstår när tillgångar placeras i olika tillgångsklasser med användning av olika placeringsstrategier och -instrument. Marknadsrisk är bland annat aktie-, kredit-, ränte-, valuta- eller likviditetsrisker samt koncentrationsrisker eller över-/underviktningrisker. Marknadsriskerna har en väsentlig anknytning till förändringar i marknadspriserna, deras volatilitet eller marknadens likviditet. Även olika faktorer med anknytning till placerarnas beteende kan öka placeringsverksamhetens risker. Modellrisken är

förknippad med alla placeringsrisker, vilka man strävar efter att kvantifiera till exempel med användning av olika avkastningsförväntningar eller historiska volatiliteter och korrelationer.

Genom att ta risker i sin placeringsverksamhet försöker VER uppnå sitt avkastningsmål på lång sikt och samtidigt trygga värdet på den egendom som redan åstadkommit med så hög sannolikhet som möjligt. VER strävar efter att kontrollera den totala risknivån och osäkerhetsfaktorerna i placeringsverksamheten genom att sprida sina placeringstillgångar mycket mellan placeringsstrategierna för de olika tillgångskategorierna och olika geografiska områden. Också spridningen oberoende av tillgångsklasserna, den tidsmässiga diversifieringen och spridningen mellan de externa portföljförvaltarna är viktig.

I sin placeringsplan godkänner VER:s styrelse årligen grundallokeringen och jämförelseindexen samt limiterna för den dynamiska och taktiska allokeringen. Den förväntade avkastningen i VER:s placeringsportfölj gäller till sin väsentligaste del aktieplaceringar. På motsvarande sätt hänför sig största delen av VER:s marknadsrisk till den allmänna utvecklingen på aktiemarknaden, och om dessa risker realiserar kan de orsaka även betydande förluster i VER:s placeringsportfölj.

3.2. OPERATIVA RISKER

De operativa riskerna omfattar risker som, ifall de realiserar, skulle äventyra kontinuiteten i VER:s verksamhet sådana som den är avsedd att vara samt risker som skulle leda till förluster som en följd av till exempel en otillräcklig eller misslyckad intern process eller händelser med anknytning till personalen eller systemen.

Riskerna hanteras genom att identifiera dem och säkerställa att uppföljnings- och hanteringsåtgärderna är tillräckliga. Vissa risker kan man förbereda sig på med reservsystem, och beträffande många risker är ombesörjande av tydligt dokumenterade och uppdaterade processer en central del av riskhanteringen. VER har utlokaliserat en betydande del av sina funktioner, såsom middle office- och back office-funktionerna, värdepappersbokföringen och rapporteringen om placeringsverksamheten, förvaringen av och redogörelsen för värdepapper samt betalningsuppgifterna inom värdepappershandeln. Ekonomi- och personalförvaltningen samt IT-förvaltningen har också utlokaliserats. Utlokaliseringen är förknippad med motsvarande operativa risker som om verksamheten sköttes internt. Därför är uppföljning och övervakning av utlokaliserade tjänster en av de mest centrala riskhanteringsmetoderna. En av riskerna med utlokalisering är dessutom att VER själv inte längre har tillräcklig know-how om de utlokaliserade funktionerna.

Riskerna och faran att de realiserar är alltid förknippade med en ryktesrisk, som innebär att VER:s rykte skulle solkas ned eller att VER skulle

drabbas av negativ publicitet på grund av till exempel missbruk, förtroendebrist eller onödigt risktagande eller en realisering av riskerna på så små möjliga sätt.

3.3 ESG-RISKER

Som organisation måste VER också beakta sitt samhälls- och miljöansvar. VER strävar efter att agera ansvarsfullt inom både placeringsverksamheten och sin övriga verksamhet. VER har gällande principer för ansvarsfull placering, och iakttagandet av principerna följs upp regelbundet. Förfaranden som strider mot principerna för ansvarsfull placering innebär både en strategisk risk och en ryktesrisk för VER.

3.4 RISKER MED ANKNYTNING TILL VERKSAMHETSMILJÖN

VER:s verksamhetsmiljö är mångfacetterad och förändras ständigt. Med risker som gäller den externa verksamhetsmiljön avses i detta sammanhang i synnerhet de risker som VER:s institutionella ställning medför, vilka kan riktas mot penningflöden utanför VER:s placeringsverksamhet.

VER har ställt upp sina mål utgående från den gällande lagstiftningen, enligt vilken fonderingsmålet är 25 procent. På grund av att fonderingsmålet håller på att uppnås har finansministeriet under året främjat ett projekt för revidering av lagstiftningen, enligt vilket fondens verksamhet ska regleras i en situation där fonderingsmålet har uppnåtts. Lagstiftningsprojektet framskrider under år 2022.

De externa faktorerna, även om detta egentligen inte gäller verksamhetsmiljön, kan också inkludera förändringar i aktuarieberäkningar och -prognoser eller andra fenomen som kan ha en direkt eller indirekt inverkan på VER:s verksamhet.

4. Kartläggning av risker

Riskerna identifieras i egenkontrollen, och deras sannolikhet och konsekvenser för VER:s verksamhet bedöms. Vid bedömningen reder man ut metoder för att hantera de olika riskerna, och de används för att förhindra och begränsa uppkomsten av risker. Risker minimeras också genom att man utvecklar kärnprocessernas kvalitet och kontinuerligt utvärderar verksamheten. Målet är att verksamheten ska vara effektiv, omsorgsfull, högklassig och lönsam. Resultaten av bedömningarna används för att utveckla riskhanteringen.

UNDERSKRIFTER

Verksamhetsberättelsen och bokslutet har godkänts i Helsingfors den 28 februari 2022.

Statens Pensionsfonds styrelse

Jukka Pekkarinen
Ordförande

Anu Sammallahhti

Markku Puumalainen

Jani Salenius

Timo Löyttyniemi
Verkställande direktör

Keijo Karhumaa

Jonne Rinne

Marko Synkkänen

Bokslutet och verksamhetsberättelsen har uppgjorts enligt god bokföringssed. Över utförd revision har i dag avgivits berättelse.

Helsingfors den 28 februari 2022

Petri Kettunen
CGR

Tuomas Koskiniemi
GR, OFGR

